

FJELLINJEN ÅRSRAPPORT 2002

ANNUAL REPORT 2002

AS FJELLINJEN

Styre/Board of Directors

Cathrine Foss Stene (1964), styreleder
Vice President SAS-konsernet
Siviløkonom Norges Handelshøyskole
AMP, Harvard Business School
Styremedlem Merkantildata Asa
Styremedlem Arbeidsforskningsinstituttet AS

Harald Horne (1950)
Fylkesrådmann i Akershus Fylkeskommune
Cand. Jur, Universitetet i Oslo
Styremedlem i Rygge sivile lufthavn
Styremedlem i Østfold bompengeselskap (2000–2002)
Representantskapet i KLP (1999–2000)

Tom E. Granquist (1945)
Samferdselsjef i Akershus Fylkeskommune
Sivilingeniør
MSc i Highways
Bedriftsøkonom
Styremedlem i Oslofjordtunnelen AS
Styremedlem i Hadelandsvegen AS

Kirsti Merethe Tranby (1974)
Kontorsjef Norgeskredit AS
Siviløkonom fra Handelshøyskolen BI

Per Mauritz Hanssen (1935)
P.t. rådgiver
Tidl. Havnedirektør i Oslo
Forsvarets Høgskole
Sjøkrigsskolens øverste avd

Varamedlemmer/deputy board members

Knut Gabestad/Amund Alm/Einar Hoel/Ketil Kristiansen

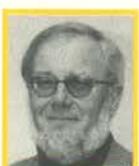
Administrasjon/administration

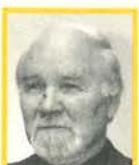
Trond Hartmark (1941)
Siviløkonom Norges Handelshøyskole
AMP Harvard Business School
Bedriftsrådgiver innen
organisasjon/ledelse/strategi/styrearbeid.
Adm. Direktør (engasjement) Fjellinjen AS

Gunnar Grøndahl (1936)
Bedriftsøkonom BI
Adm. Sjef Fjellinjen AS

Lars Lind (1945)
Cand Real i Kybernetikk UIO
EDB sjef Fjellinjen AS

Svend L. Larsen (1941)
Sivilingeniør.
Norges Tekniske Høgskole
Teknisk Sjef Fjellinjen AS

ADM.
DIREKTØR
T. Hartmark

INTERN REVISJON
KPMG

TEKNISK/
DRIFT
S. L. Larsen

ØKONOMI/
ADM.
G. Grøndahl

EDB/
ELEKTRONIKK
L. Lind

INNHOLD/content

- 2 STYRE/board of directors
- 2 VARAMEDLEMMER/deputy board members
- 2 ADMINISTRASJON/administration
- 4 VIRKSOMHETSOVERSIKT/outline of activities
- 7 NØKKELTALL/highlights
- 8 MÅLOPPFYLLElse/goals
- 13 STYRETS BERETNING/board of directors report
- 18 RESULTATREGNSKAP/profit and loss account
- 19 BALANSE/balance sheet
- 20 NOTER/notes
- 28 KONTANTSTRØMANALYSE/statement of cash flows
- 29 REVISJONSBERETNING/audit report
- 30 NÅVERDIVURDERING/net present value

VIRKSOMHETSOVERSIKT/outline of activities

Formål og historikk

Fjellinjen AS ble etablert 13.02. 1986 med formål å fullfinansiere E-18 gjennom Oslo sentrum (Festningstunnelen, mellom Havnelageret og Hjortnes) med Oslo kommune som eneaksjonær.

Ved Stortingsvedtak av 08.06. 1988, St.prp. nr. 96 (1987-88), ble selskapets ansvarsområde utvidet til å omfatte delfinansiering av hovedveiutbyggingen i Oslo og Akershus ("Oslo-pakken"). Samtidig ble det vedtatt en bompengering som grunnlag for finansieringen.

Akershus fylkeskommune kom inn som aksjonær i 1990 og eier i dag 40 % av aksjene, Oslo kommune eier de øvrige 60 %.

I planene for hovedveiutbyggingen i Oslo og Akershus inngår i alt 50 veiprosjekter. Utbyggingskostnadene ble opprinnelig beregnet til NOK 13,5 mrd. (2000-kr) inkl. midler til kollektivtrafikktiltak og planlegging. 55 % av totalkostnadene var forutsatt finansiert med bompenger, mens resten var riksvei-bevilgninger over statsbudsjettet. Etter dagens forutsetninger er de totale kostnadene for alle gjennomførte og aktuelle gjennstående prosjekter anslått å bli i størrelsesorden NOK 28 mrd. Økningen skyldes vesentlig mer kostnadskrevende løsninger enn opprinnelig forutsatt. Økt fokusering på miljøhensynene er den viktigste årsaken til dette. Statens Vegvesen er byggherre-ansvarlig. Bompengeinnkrevingen startet 01.02.90 og vil henhold til Stortingsvedtak bli avsluttet ved utløpet av år 2007.

Selskapets målsetting

Det er selskapets overordnede målsetting at mest mulig av inntektene går til realisering av hovedveiutbyggingen og at inntektene blir tilstrekkelige til å gjennomføre vedtatte prosjekter i løpet av innkrevningsperioden. Dette innebærer en aktiv og bevisst finansforvaltning og at selskapet til enhver tid har en kostnadseffektiv administrasjon som samtidig sikrer god kvalitet og service.

Selskapets mål skal nås gjennom motiverte medarbeidere i et internt miljø hvor gjensidig åpenhet, fleksibilitet, tillit og ansvar gir grunnlag for den enkeltes arbeidssituasjon og samarbeid.

Virksomhet

Med grunnlag i stortingsvedtak er det inngått avtale mellom Samferdselsdepartementet og Fjellinjen AS om administrasjon og drift av bompengeinnkrevingen. Selskapet har ansvaret for 19 bomstasjoner i Oslo. Bemanningen av stasjonene er satt ut på kontrakt til Securitas AS. Avtalen gir Fjellinjen AS rett til innkreving av bompenger for å kunne dekke delfinansieringen, samtidig som selskapet skal finansiere en forskuttering av utbyggingen ved låneopptak på inntil NOK 2,1 mrd. Fjellinjen AS har en AA rating fra Standard & Poor's, senest bekreftet høsten 2002.

Selskapet stiller midler til rådighet for Statens Vegvesen i henhold til Stortingets vedtak og anleggenes fremdrift i den utstrekning selskapets inntekter tillater (evneprinsippet). Nedbetaling av gjeld skjer i perioden fra år 2001 til år 2007. Bompengeinnkrevingen er forutsatt avviklet ved utgangen av 2007 selv om ikke alle prosjektene i Oslopakke 1 er gjennomført.

Strategi

Bruk av elektronisk kontroll i bompengeinnkrevingen skal begrense arealbruken ved bomstasjonene, sikre en effektiv trafikkavvikling og gi et betydelig redusert bemanningsbehov.

Utstrakt bruk av automatiserte administrative rutiner skal gi kostnadseffektiv drift. Selskapet vil fortsette med kjøp av eksterne tjenester. Dette for å unngå oppbygging av en stor organisasjon og samtidig fokusere virksomheten rundt kjerneområdene.

Selskapets finansieringsstrategi er å sikre likviditeten gjennom lange lån og utnytte rentemarkedet ved kort eller mellomlang rentebinding. Selskapet skal ikke være eksponert med valutarisiko.

Drift

Driftsopplegg, innkrevningsordning og takster er i hovedsak fastlagt gjennom politiske vedtak. De viktigste forutsetninger er døgnkontinuerlig drift, antall bomstasjoner, elektronisk betalingssystem og inflasjonsjustering av takstene.

Selskapet baserer sin daglige drift på å sette bort vesentlige deler av driften til private selskap etter forutgående tilbudsinnhenting.

De viktigste av disse oppgavene er:

- *Bemannning/drift av bomstasjonene*

Før oppstart av bompasseringen ble det foretatt en utredning om bemanning av bomstasjonene skulle skje i egen regi eller settes bort til private selskap. Konklusjonen var at det både økonomisk og praktisk var gunnstigst å innhente tilbud på bemanningsavtalen. Det er Securitas AS som innehar kontrakten på bemanning av bomstasjonene. I tillegg til håndtering av betalende trafikk, utfører vekterne på 8 av de minst trafikkerte bomstasjonene også registeringsarbeide med abonnementsavtaler og videobilder. Dette medfører tilsvarende reduksjon i det administrative arbeidet for selskapet.

- *Vedlikehold/service på betalingsutstyret*

Dette arbeidet er satt bort på kontrakt til Siemens AS som med egne folk og underleverandører har ansvaret for det daglige vedlikehold av utstyret ute på bomstasjonene og det sentrale datasystemet.

- *Forhandlernet*

Det er inngått avtale med Esso AS om håndtering av abonnementsavtaler og utlevering av elektroniske brikker mot depositum. Bensinstasjonene tar også imot etterbetaling av passersavgift ved feilkjøring i abonnementsfelt eller manglende betaling i manuelt felt. I alt har 44 Esso forhandlere i Oslo-området inngått avtale med selskapet.

- Det er også inngått avtaler med private selskaper på transport- og telling av penger, inkasso i forbindelse med tilleggsavgifter samt flere mindre serviceoppdrag.

Av selskapets totale driftskostnader utgjør kjøp av tjenester over 75 %, noe som er en oppfølging av selskapets strategi om å sette bort driftsoppgaver i størst mulig grad.

Summary

Fjellinjen AS was established on February 13th, 1986. The objective of the company is to partly finance the main road development in Oslo and Akershus (Oslo-package), originally estimated to NOK 13.5 billion and including 50 road projects. Today the estimated cost is NOK 28.0 billion, which mainly is due to increased environmental demands.

Through an agreement with the Ministry of Transport the company has been delegated the right to collect toll to cover the financing of road projects which also includes advance contributions through loans up to NOK 2.1 billion.

The collection of toll began on February 1st, 1990. Toll is collected at 19 toll plazas forming a ring around the city centre. The toll collection period will be terminated at the end of year 2007, regardless completion of all the projects in the Oslo-package.

The company's operational strategy is based on advanced technology and to a large extent on buying external services. The company's debt shall be repaid towards the end of the toll period.

The company has obtained an AA rating from Standard & Poor's which ensures a good credit in the financial markets.

Fjellinjen AS is owned by the city of Oslo (60 %) and the county of Akershus (40 %).

NØKKELTALL/key figures

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
DRIFTSINNTEKTER/ operating revenue	706	737	772	788	813	880	1046
DRIFTSKOSTNADER/ operating expenses	73	75	74	81	82	95*	103**
RESULTAT FØR FINANSPOSTER/ net financial items	633	662	698	707	731	685	794
RESULTAT AV FINANSPOSTER/ net financial items	83	65	78	110	96	94	70
RESULTAT FØR BIDRAG TIL VEIPROSJEKTER/ profit before contribution to road projects	550	597	620	597	635	591	723
BIDRAG TIL VEIPROSJEKTER/ profit before financial items	550	597	620	597	635	591	723

*eks. avskrivning av innkrevingsretten 100 mill. kr.

**eks. avskrivning av innkrevingsretten 150 mill. kr.

F.o.m. 2. halvår 2001 ble selskapet belastet med m.v.a. på tjenester.

RENTEDEKNINGSGRAD/ debt servicing ratio	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
	300	368	540	610	760	1025	895	643	762	405	429

Highlights

2000 2001 2002

SOLIDITET OG RENTABILITETER SOLIDITET/solidity and profitability solidity

EGENKAPITAL/equity ratio	4,8 %	4,7 %	5,4 %
GJELDSGRAD/ debt ratio	1972,5 %	2030,9 %	1762,4 %

RENTABILITET/profitability

DRIFTSMARGIN/operating margin	89,9 %	77,8 %	75,8 %
EGENKAPITALRENTABILITET/return on net capital	539,5 %	552,0 %	675,8 %
TOTALKAPITALRENTABILIET/return on total capital	33,9 %	31,2 %	38,1 %
ÅRLIG TRAFIKKVEKST/annual traffic growth	1,2 %	1,4 %	0,2 %

MÅLOPPFYLLElse/goals

Trafikkall (2001-tall i parentes)

Det ble registrert 89.103.037 passeringer (88.972.798) gjennom bompengeringen i 2002. Gjennomsnitts døgntrafikk var 244.118 passeringer (243.761), en trafikkøkning på 0,2 % fra 2001.

Bomstasjonene i vest har samlet en mindre økning i trafikken på 0,1 %. Trafikken på Ring 3 ved Gaustad økte med 3,7 %, mens trafikken på E-18 ved Maritim hadde trafikkvekst for første gang siden 1997. Økningen var på 1,45 %. De øvrige bomstasjonene i vest hadde en trafikkredusjon på 4,5 %.

Stasjonene i nord hadde samlet en nedgang på 0,2 %. Bomstasjonene på E-6 Djupdalsveien hadde en vekst på 1,4 %, mens de øvrige innfartsveier samlet hadde en trafikkredusjon på 1,5 %.

Totaltrafikken i sør økte med 0,7 %.

Trafikkveksten skjedde på E-6 Europaveien med en vekst på 1,7 %, og E-18 Mosseveien med 1,8 %.

Generelt kan det bemerkes at hele trafikkveksten også i 2002 skjedde på hovedveinettet, mens trafikken på lokalveiene fortsatte å gå ned. Dette er helt i tråd med intensjonene i Oslopakke 1.

Trafikken i abonnementfeltene økte med 0,5 % i 2001 (2,4 %), mens antall passeringer i mynt- og manuelle felt samlet gikk tilbake med 1,1 % (-1,7 %). Takstøkningen til 15 kr, fikk liten betydning når det gjelder overgang fra manuell/mynt til klippekort. Overgangen fra myntfelt til manuelle felt fortsatte imidlertid også i 2002.

I gjennomsnitt passerte 76,7 % (76,4 %) av totaltrafikken i abonnementfeltene. I rushtiden om morgen er abonnementsandelen over 85 %. Den høye abonnementsandelen medfører at selv med økt trafikk er det ikke kapasitetsproblemer i bomstasjonene.

Abonnement(2001-tall i parentes)

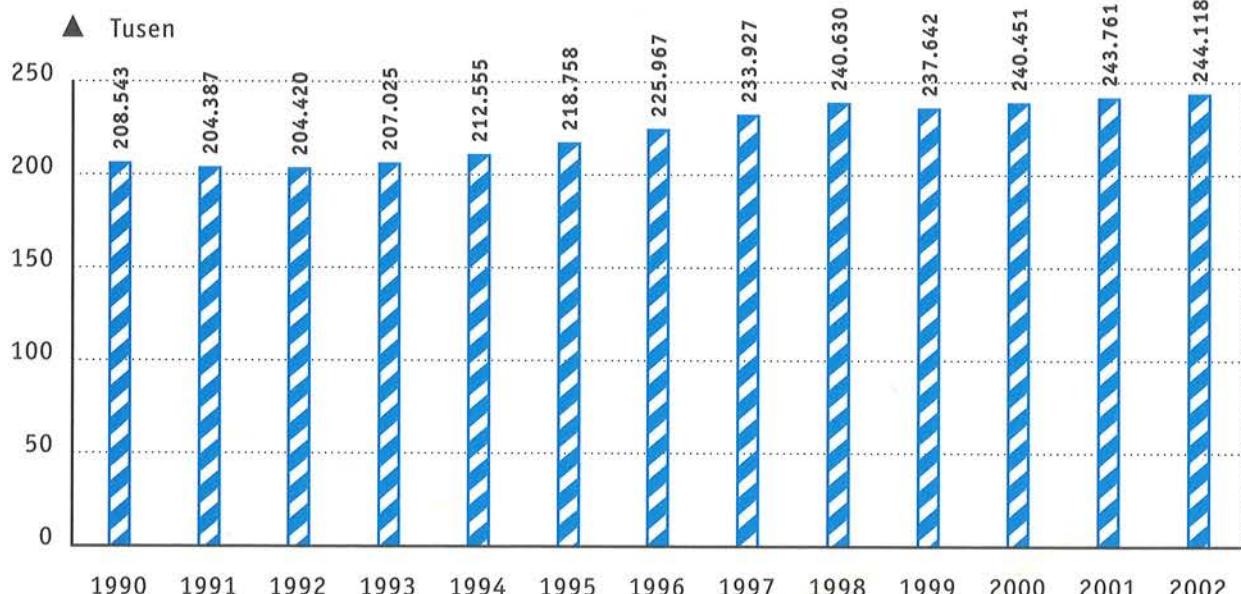
Fjellinjen AS hadde ved årsskiftet 357.167 (342.475) gyldige abonnement i bompengeringen, fordelt med 260.495 (243.095) på klippekort og 96.672 (99.380) med periodeabonnement. Økningen i antall gyldige abonnement var 14.690 sammenliknet med 20.808 i 2001. Hele økningen skjedde på klippekort, mens antall periodeabonnement hadde en reduksjon på ca. 2.700.

De største abonnementgruppene utgjøres nå av 32 % på 25-klippekort, 31 % på 175-klippekort og 17 % på årsabonnement. Totalt utgjør klippekort 73 % av abonentene, 23 % har periode-abonnement og 4 % fritak.

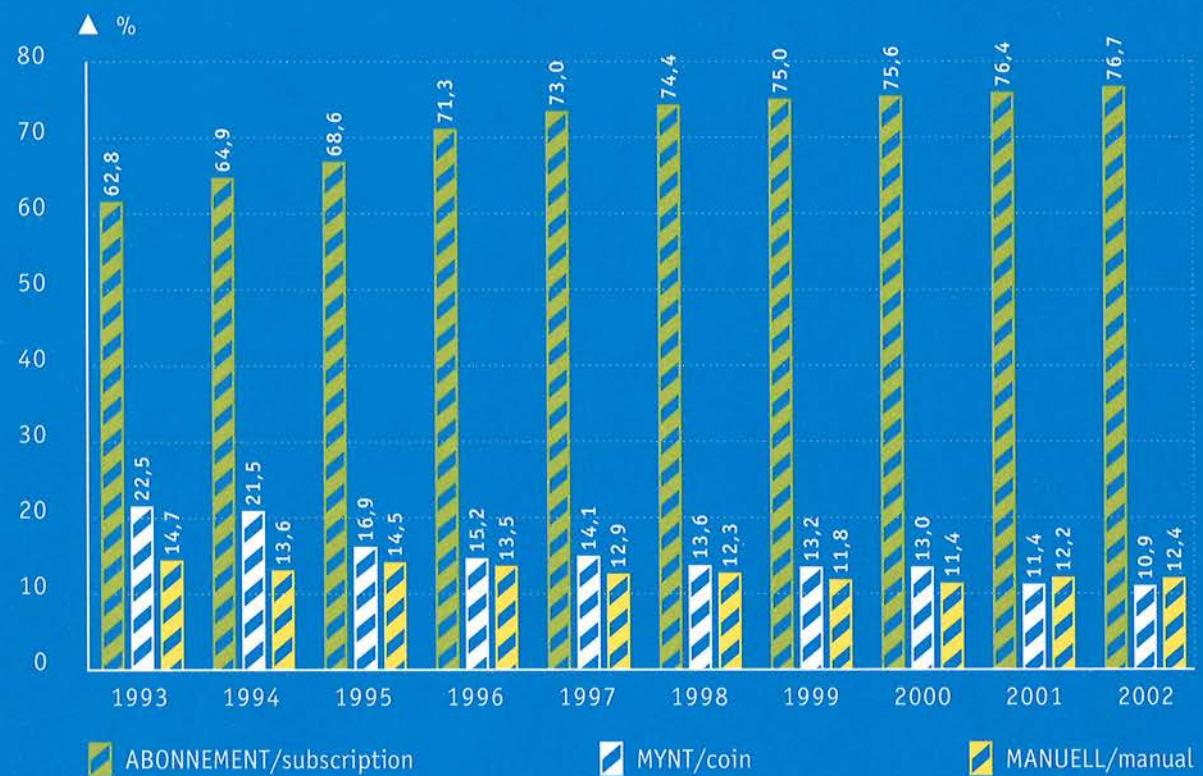
Nye elektroniske brikker

Post- og Teletilsynet bestemte i 1996 at sendefrekvensen som det elektroniske utstyret benytter, måtte endres innen utgangen av år 2001. Store deler av innkrevningsutstyret ble derfor skiftet høsten 2001. Sommeren 2002 var utsiktningen fullført og en to-årig garantiperiode startet. Statens Vegvesen var ansvarlig for utsiktningen. Q-Free ASA ble valgt som leverandør.

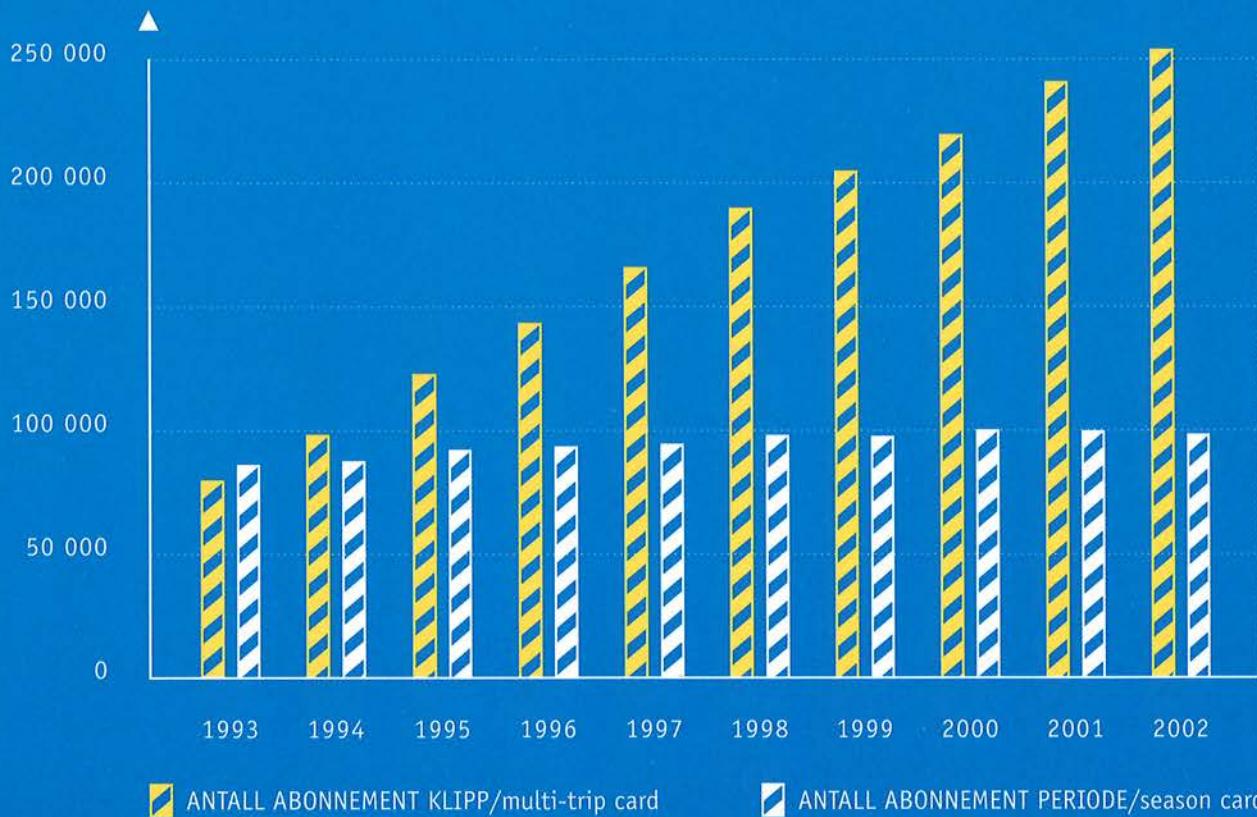
Gjennomsnitts-trafikk pr. døgn/average daily traffic

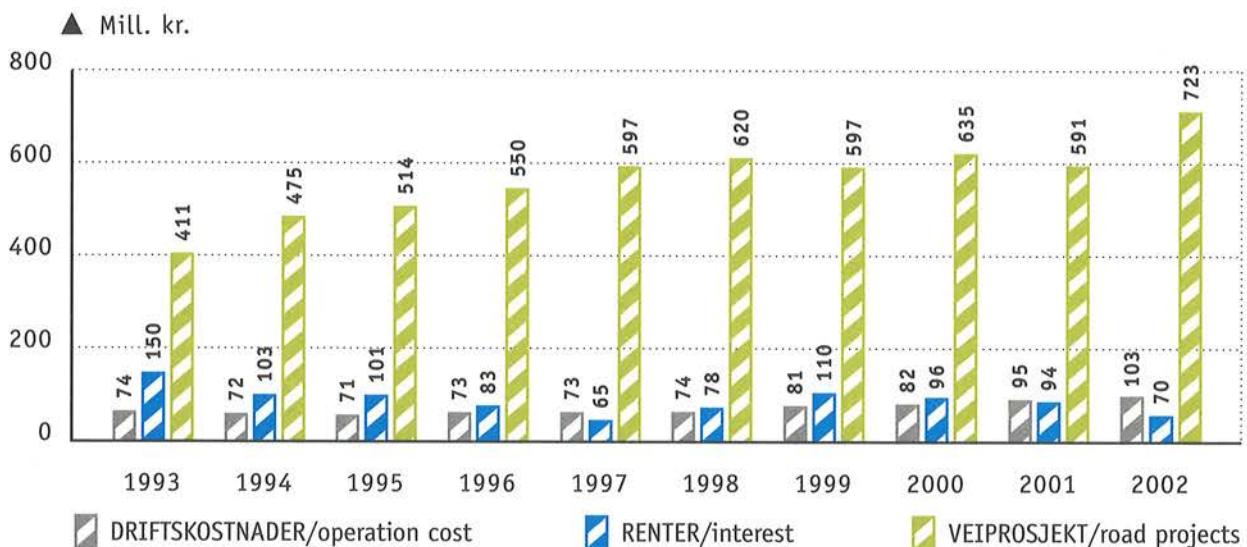
Feltbruk/use of lane

Abonnementsutvikling/subscriptions

Anvendelse av bompengeinntekter/use of toll money

Prosjekter i Oslopakken

Under utførelse

Utbyggingen av ny T-banering mellom Ullevål og Carl Berners plass ble startet opp mai 2000. 1. etappe frem til Storo med ny stasjon i Nydalen settes under trafikk høsten 2003.

Arbeidet med ny Rv 4 på strekningen Slattum-Gjelleråsen ble igangsatt høsten 2000 og blir tatt i bruk høsten 2003. Strekningen er 3,8 km og omfatter bl.a. en 2,6 km lang tunnel med toveistrafikk.

Ny samlevei Lørdagsrud-Strømmen kirke er under utførelse og vil bli åpnet for trafikk sommeren 2003.

Utvidelse av E-6 Europaveien til 4 felt mellom Klemetsrud og Assutjern, en strekning på vel 7 km, ble igangsatt høsten 2002 og forventes ferdig senhøsten 2004.

Senere prosjekter

Arbeidet med planlegging av Bjørvikatunnelen pågår kontinuerlig. Nytt forslag til reguleringsplan med ny kryssløsning ved Sørenga er utarbeidet og ligger til behandling i Oslo kommune. Vedtatt reguleringsplan må senest foreligge sommeren 2003 for at byggestart skal kunne skje i 2005. Det regnes med 5–6 års byggetid.

Andre større veiprosjekt som vil være aktuelle de nærmeste år, er tunnelløsning for Store Ringvei (Ring 3) på strekningen Sinsenkrysset–Ulven. Byggestart kan skje januar 2005, forutsatt at bystyret vedtar reguleringsplanen før sommeren 2003. Ferdigstillelse 2008.

Utbygging av E-16 i Bærum. Anleggstart antatt i 2005 avhengig av planavklaring og økonomiske rammer, 3 års byggetid. Alle ovennevnte prosjekter forutsettes delvis bompengefinansiert. I tillegg benyttes også en andel av bompengeinntektene til infrastruktur på kollektivnettet.

Oversikt over større anlegg i Oslopakke 1 :

Måloppfyllelse

Flere av de opprinnelige prosjektene i Oslopakke 1 er ikke lenger aktuelle samtidig som nye prosjekter har kommet til:

Prosjektene er inndelt i 4 områder:

Sentrale Oslo (17 prosjekter)

11 prosjekter er fullført, 4 prosjekter er uaktuelle og 2 prosjekter gjenstår(Bjørvika og Slottsparktunnelen).

Vest (17 prosjekter)

8 prosjekter er fullført, 2 prosjekter er uaktuelle og 7 prosjekter gjenstår:

E-18 Framnes-Lysaker og Lysaker-Asker,samlet kostnad
7 100-7 800 mill.kr
E-16 Hamang-Vøyenenga og Vøyenenga-Bjørum, ferdig 2008
E-16 Sollihøgda
RV.168 Røatunnelen

Nordøst (9 prosjekter)

6 prosjekter er fullført. Opprinnelig prosjekt Rv.4 Trondheimsveien erstattes med 3 nye prosjekter.

Følgende 6 prosjekter gjenstår:

Rv.4 Fossumdiagonalen
Rv.150 Sinsen-Ulven, ferdig 2008
Rv.163 Utbedring Økern-Grorud
Rv.150 Kryss Ullevål stadion
Rv.4 Oslo grense -Kjul (Skøyen), ferdig 2003
Rv.4 Kjul(Skøyen)-Hakadal

Syd (11 prosjekter)

6 prosjekter er fullført.

Følgende 5 prosjekter gjenstår:

E-18 Vinterbro-Mastemyr
E-18 Mastemyr-Loenga
E-6 Ryen-Skullerud
E-6 Klemetsrud-Vinterbro,1.parsell(Assurtjern) ferdig 2004.
Rv.155 Ljabrudiagonalen

Etter 13 år har selskapet bidratt med NOK 8.256 millioner til Oslopakke 1. NOK 6.424 millioner er overført fra ordinær drift, det øvrige er lån, primært til finansiering av Festningtunnelen. Til Oslopakke 2 er bidraget siden 01.11.01. NOK 151,6 millioner.

Summary

Major projects

The major public transport projects in 2002 were the construction of a new subway-ring north of the city center.

60 % of the originally 53 projects are now completed. Some of the projects are no longer in the program, others have been replaced with new projects.

The total cost of the Oslo-package have increased from NOK 13.5 billion to NOK 28 billion, mostly due to higher environmental demands on the projects.

Finance

In the period 1990-2002 accumulated contributions generated from operations to new projects in the Oslo-package amounted to NOK 6,424 million. Additional NOK 1,850 million have been contributed through loans. In the remaining period 2003-2007 it is expected that Fjellinjen AS will contribute with an additional amount of NOK 3 million. In the same period our loans of NOK 1.850 million will be repaid.

In the total toll collection period, 1990-2007, the company will have contributed with NOK 9,500 million.

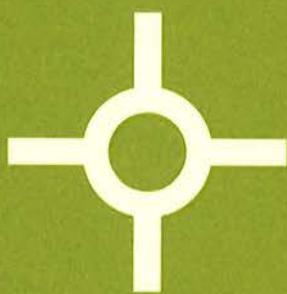
Traffic

The traffic through the toll ring was 0.2 % higher in 2002 than the year before, with an average of 244,118 passings every day. The decrease in traffic in 1999 was mainly caused by the opening of the new airport north of Oslo, and the situation is now back to normal.

The number of subscribers is still increasing. At the end of the year the total number of subscribers amounted to 357,167. The average part of the traffic through the subscriber lanes is 76,7 %, in the rush hours more than 85 %. This means that there are no capacity problems at the toll plazas.

Due to new international standards the radio frequency used by the electronic tolling equipment, had to be changed before the end of year 2001. The new equipment is based on new European standards, but will have approximately the same functionality as today's equipment.

The change of electronic equipment was completed in the summer 2002, and a 2 year guarantee test started up.

STYRETS BERETNING 2002/board of directors report

Selskapets formål

Selskapets hovedoppgave er å delfinansiere hovedveitbyggingen og kollektivtiltak i Oslo og Akershus innen den såkalte Oslo-pakken. Fra 01.11.2001 har selskapet også fått i oppgave å delfinansiere en forsert kollektivutbygging i Oslo og Akershus som har fått navnet Oslopakke 2. På samme måte som for Oslopakke 1 er Statens vegvesen Oslo og Statens vegvesen Akershus byggherre for de tiltak som normalt ligger innenfor Statens vegvesens ansvarsområde i Oslopakke 2. For tiltak der Statens vegvesen ikke er byggherre skal Statens vegvesen rekvirere og fordele midlene i henhold til vedtak i Stortinget og de årlige riksvegbudsjetter.

Finansieringen av Oslopakke 1 og Oslopakke 2 skjer ved innkreving av avgift ved passering gjennom bompengeringen i Oslo. Andelen av finansieringsbehovet i Oslopakke 2 skal dekkes ved en takstøkning for passering i bompengeringen som ble foretatt fra 01.11.2001.

Ifølge St. meld. nr. 37 (1996-97), Norsk veg- og vegtrafikkplan 1998-2007, som ble behandlet av Stortinget den 17.06.97, forutsettes det at bompengeinnkrevingen for Oslopakke 1 avslutes ved utløpet av år 2007. Innkrevingen for Oslopakke 2 skal ifølge St. prp nr 64 (1999-2000), Inst S nr 239 (1999-2000) og vedtak i Stortinget 15. juni 2000 opphøre samtidig.

Hovedtrekk

I 2002 hadde selskapet et resultat før tildeling til veiprosjekter på NOK 723,1 millioner. Dette er NOK 132,5 millioner mer enn fjorårets resultat og skyldes i hovedsak innføringen av bompengeinnkreving til Oslo-pakke 2.

Bompengeinnkrevingen til Oslo-pakke 2 startet den 1.november 2001 og har i 2002 bidratt med en inntekt på NOK 132,7 millioner.

Avskrivninger av innkrevingsretten og nedbetaling av lån er på NOK 150 millioner i 2002 mot NOK 100 millioner i 2001. Avskrivningene er progressive og skjer i takt med verdi-reduksjonen av innkrevningsretten i perioden fra 01.01.01 til 31.12.07. Pr. 31.12.07 skal innkrevingsretten være fullt avskrevet.

Tildelingene til Oslo i 2002 har i hovedsak gått til RV 150 Tåsen-Ulleval, Vålerengatunnelen, T-baneringen og andre kollektivtiltak, utskifting av elektroniske brikker (AutoPASS), gang/sykkelveier og planlegging av nye prosjekter.

I Akershus har tildelingene gått til Rv. 4 Gjelleråsen-Slattum, Rv. 159 samlevei Lørdragsrud- Strømmen kirke med forskuterte midler, mindre utbedringer, gang/sykkelveier og kollektivtiltak.

Flere av de opprinnelige prosjektene er ikke lenger aktuelle, samtidig som enkelte nye prosjekter er kommet til. Nå er 33 av de aktuelle prosjektene utført.

Nå etter 13 år har selskapet bidratt med NOK 8.256 millioner til Oslo-pakke 1. NOK 6.424 millioner er overført fra ordinær drift. Det øvrige er lån primært til finansiering av Festnings-tunnelen. Til Oslo-pakke 2, som startet 01.11.2001, er bidraget hittil på NOK 151,6 millioner.

Ved utløpet av bompengeperioden i 2007 vil selskapet totalt ha bidratt med NOK 9,1 mrd. (2002-kroner) over drift til Oslopakke 1. Foreløpige beregninger viser 15-20 % større bidrag fra trafikantene enn beregnet i St.prp. 96. Til Oslo-pakke 2 forventes bidraget å bli på NOK 1,1 mrd. (2002-kroner).

Utvikling og drift

Trafikken gjennom bompengeringen økte i 2002 med 0,2 %. Dette var en relativt betydelig lavere vekst enn årene før (1,2-1,4 %). Nedgangen skyldes primært vanskelige kjøreforhold på slutten av året.

Gjennomsnittlig antall passeringer økte fra 243 761 pr døgn i 2001 til 244 118 i 2002. Trafikkendringen i 2002 fordeler seg på de tre trafikk korridorene fra vest, nord og sør med henholdsvis +0,1 %, - 0,2 % og +0,7 %.

Gjennomsnittlig årlig trafikkvekst fra 1990 til og med 2002 er på 1,4 %.

Antall gyldige abonnement økte med 14 690 i 2002, mot 20 800 året før. Ved årsskiftet var det 357 200 gyldige abonnement, hvorav 260 500 på klippekort og 96.700 på periode-kort. Abonnementsveksten skjer i sin helhet på klippekort. Andel trafikk som benyttet abonnementsfeltene var i gjennomsnitt 76,7 % på årsbasis. I rushtiden var andelen trafikk gjennom abonnementsfeltene på ca 85 %.

Ved utgangen av 2002 var det 29 fulltids- og 2 deltidsansatte i selskapet. I tillegg var det 3 på engasjement. På 8 av de minst trafikkerte bomstasjonene utfører vekterne også registrering av giroer og videobilder. Dette medfører reduserte administrative kostnader for selskapet.

Lånet til Statens vegvesen Akershus for forsert utbygging av RV 150 Samleveg Lørdragsrud-Strømmen kirke er trukket opp til NOK 98 millioner. Nedbetalingen begynner nå i 2003 og skal avsluttes i 2005. Utskiftingen av de elektroniske brikkene ble fullført sommeren 2002. Etter dette løper en to-årig garantiperiode.

Statens vegvesen har startet et nytt prosjekt som tar sikte på et nasjonalt betalingssystem for bompengeselskapene. Det betyr at abonnenter med abonnementssavtale hos et bompenge-selskap kan fritt kjøre hos alle andre bompenge-selskaper, og få samleregning i ettertid fra selskapet der de har abonnement. Prosjektet vil bli fullført i 2004. Fjellinjen deltar for tiden i et prøveprosjekt der også bompengeprosjektene på E18 i Vestfold og Aust-Agder deltar.

Arbeidsmiljøet

Arbeidsmiljøet i bedriften anses som tilfredsstillende. Det har vært 2 møter i arbeidsmiljøutvalget gjennom året. HMS-tiltak vurderes løpende i samarbeid med de ansatte.

Sykefraværet i 2002 var på 500 dager hvilket tilsvarer 6,3 % av total arbeidstid. Det er 3,5 % mindre enn året før. Sykefraværet har variert fra 7,7 % i første halvår til 3,3 % på det laveste i andre halvår.

Det fysiske arbeidsmiljøet på bomstasjonene er krevende og følges nøye. Sett i relasjon til arbeidsplassens karakter må det kunne sies at arbeidsmiljøet er tilfredsstillende.

Bedriftens virksomhet medvirker til forbedret trafikkavvikling og overføring av trafikk fra lokalveier til et utbedret hovedveinett. Dette virker positivt på miljøet.

Aksjonærforhold

Aksjene er fordelt på 66 A-aksjer à kr 10.000,- og 44 B-aksjer à kr 10.000, og eies av henholdsvis Oslo kommune og Akershus fylkeskommune.

Regnskap 2002

Regnskapet for 2002 omfatter nå også innkrevingen av bompenger for Oslopakke 2 som startet 01.11.2001. Til sammen ble driftsinntektene i 2002 på NOK 1046,4 millioner. Dette er NOK 166,5 millioner høyere enn i 2001. Av dette beløpet utgjorde inntektene til Oslopakke 2 NOK 132,7 millioner. Avviket forøvrig skyldes at passeringavgiften øker ved fornyelse av abonnementer som tidligere er tegnet til gammel pris.

Driftskostnadene var på NOK 252,9 millioner som er NOK 57,4 millioner over fjorårets driftskostnader og skyldes økte avskrivninger (nedbetaling av lån) på NOK 50 millioner og innføringen av merverdiavgift på tjenester som først fikk effekt for hele året i 2002.

Netto finanskostnader var på NOK 70,3 millioner som er NOK 23,5 millioner lavere enn i 2001 og skyldes rentebesparelser på lavt uttak av tildelte veimidler gjennom året og nedbetaling av lån.

Nettoresultatet før tildeling til veiprosjekter og kollektivtiltak ble på NOK 723,1 millioner. Andelen til Oslo-pakke 1 er på NOK 590,4 millioner og til Oslo-pakke 2 på NOK 132,7 millioner.

Veiprosjekter i 2002

Utbygging av T-baneringen mellom Ullevål og Carl Berners plass ble igangsatt høsten 2000. Første etappe frem til Storo med ny stasjon i Nydalen åpnes for trafikk høsten 2003. Prosjektet finansieres for en vesentlig del med bompenger.

Arbeidet med ny Rv 4 ble igangsatt høsten 2000. Første etappe av denne utbyggingen gjelder strekningen Gjelleråsen-Slattum som forutsettes satt under trafikk høsten 2003.

Ny samlevei Lørdagsrud-Strømmen kirke er under utførelse og blir åpnet for trafikk sommeren 2003.

Arbeidet med utvidelse av E-6 fra 2 til 4 kjørefelt mellom Klemetsrud og Assurtjern ble igangsatt på sensommeren 2002 og ferdigstilles i 2004.

Valg av nytt styre

I ekstraordinær generalforsamling den 13. november i 2002 ble det valgt nytt styre i selskapet, og i februar 2003 ble Trond Hartmark konstituert som ny daglig leder etter Thorleif Haug som fratrådte 31. januar i år.

Utsiktene for 2003

Det forventes fortsatt en svak trafikkøkning.

Takstene for 2003 er uendret fra 2002, men inntektene forventes å stige som følge av forventet trafikkøkning og fornyelser av abonnement til priser som omfattes av takstøkningen som ble foretatt for Oslo-pakke 2.

Avskrivning av innkrevingssretten og nedbetaling av lån er progressive og vil utgjøre NOK 200 millioner i 2003.

Med bakgrunn i ovennevnte mener styret at forutsetning om fortsatt drift er til stede og at det ligger an til et år med stabil utvikling.

Oslo, 3. mars 2003
Styret i Fjellinjen AS

CATHRINE FOSS STENE
CATHRINE FOSS STENE
HARALD HORNE
HARALD HORNE

PER MAURITZ HANSEN
KIRSTI M. TRANBY
KIRSTI M. TRANBY

TOM E. GRANQUIST
TROND HARTMARK Adm. Direktør

Objects of the company

The primary object of the company is to partially finance the building of major roads and public transport infrastructure in Oslo and the county of Akershus, the so-called "Oslo Package". With effect from 1 November 2001, the company has also assumed responsibility for partially financing an accelerated expansion of the public transport system that has been designated "Oslo Package 2". As with Oslo Package 1, the Public Roads Administration in Oslo and Akershus are responsible for performing the building works that normally lie with the Public Roads Administration also in Oslo Package 2. In the case of building activities that the Public Roads Administration does not perform itself, the Administration will requisition and disburse funds in accordance with parliamentary resolutions and the annual budgets for highways in Norway.

Oslo Packages 1 and 2 are financed by collecting road tolls from drivers passing through the Oslo toll ring. The share of the financing need for Oslo Package 2 will be covered through a toll increase that was introduced on 1 November 2001.

A white paper, Report no. 37 (1996-97) to the Norwegian Storting (Parliament), "Norwegian Road and Road Traffic Plan 1998-2007", which was debated by Parliament on 17 June 1997, assumed that the collection of road tolls for Oslo Package 1 should be terminated at the end of 2007. According to Report no. 64 (1999-2000) to the Norwegian Storting, Recommendation S. no. 239 (1999-2000) and the resolution passed by the Storting on 15 June 2000, toll collections for Oslo Package 2 are to cease from the same date.

Main points

In 2002, the company recorded a profit before allocations to road projects of NOK 723.1 million. This is NOK 132.5 million more than in the preceding year and is for the most part due to collecting road tolls for Oslo Package 2.

The collecting of tolls for Oslo Package 2 commenced on 1 November 2001 and accounted in 2002 for revenues of NOK 132.7 million.

Amortisation of toll rights and repayments of loans totalled NOK 150 million in 2002 compared to NOK 100 million in 2001. The amortisation is progressive and recorded in step with the reduction in the value of the toll collection rights in the period 1 January 2001 to 31 December 2007. As of 31 December 2007 the toll rights shall be fully amortised.

In 2002, allocations to Oslo were mainly for RV (classified road) 150 Tåsen - Ullevål, the Vålerenga Tunnel, the new underground circular line (T-baneringen) and other public transport measures, replacing electronic chips (AutoPASS), walkways and bicycle lanes and the planning of new projects.

In the county of Akershus, allocations were primarily to RV 4 (Gjelleråsen - Slattum), RV 159 feeder road Lørdagsrud - Strømmen Church with funds paid in advance, minor improvements, walkways and bicycle lanes and public transport facilities.

Several of the original projects are no longer on the agenda, but new projects have been added. So far, 33 of adopted projects have been completed.

During the 13 years the company has been operating it has contributed a total of NOK 8,256 million to Oslo Package 1. NOK 6,424 has been transferred from ordinary operations. The rest is loans primarily for financing the Festningstunnellen. Oslo Package 2, which started on 1 November 2001, has so far received NOK 151.6 million.

When the road toll period ends in 2007 the company will have contributed a total of NOK 9.1 billion (2002 kroner) from operations to Oslo Package 1. Preliminary forecasts show a 15-20 per cent higher contribution from drivers than originally estimated in Report to the Storting no. 96. Allocations to Oslo Package 2 are expected to amount to NOK 1.1 billion (2002 kroner).

Development and operations

Traffic through the toll ring rose by 0.2 per cent in 2002. Relatively speaking, this is a lower rise than in previous years (1.2 - 1.4 per cent) and was primarily caused by the difficult driving conditions at the end of the year.

Average daily passings increased from 243,762 per day in 2001 to 244,118 in 2002. The change in traffic volume in 2002 was distributed between the three main traffic corridors in the west, north and south with +0.1 per cent, -0.2 per cent and + 0.7 per cent respectively.

The average annual growth in traffic from 1990 to 2002 has been 1.4 per cent.

The number of active subscriptions rose by 14,690 in 2002, compared to a rise of 20,800 in the preceding year. At year-end, there were 357,200 valid subscriptions, of which 260,500 were cards and 96,700 were seasonal tickets. The growth in subscriptions is accounted for in its entirety by multi-trip cards. For the year as a whole, 76.7 per cent of traffic passing used subscription lanes. During rush hours the share was about 85 per cent.

At the end of 2002 the company had 29 full-time employees and 2 part-time employees. In addition, 3 people were employed on a temporary basis. At 8 of the toll plazas with the lowest traffic volumes, staff also engaged in the registration of giros and video images. This reduces the company's administrative costs.

The loan to the Public Roads Administration in Akershus for the accelerated building of RV 159 feeder road Lørdagsrud - Strømmen Church has been drawn down in the amount of NOK 98 million. Repayment starts in 2003 and it is to be fully repaid by 2005.

The replacement of electronic chips was completed in the summer of 2002. There is a two-year warranty period.

The Public Roads Administration has started a new project that aims at a national payment system for road toll companies. This means that a subscriber with a subscription agreement with one road toll company can freely pass toll plazas belonging to other such companies and receive an after-the-fact bill from the company he/she has a subscription with. This project will be completed in 2004. Fjellinjen is currently participating in a test project together with the road toll projects on the E 18 in Vestfold and Aust-Agder counties.

Working environment

The working environment in the company is considered to be satisfactory. The Working Environment Committee met twice during the year and health, environment and safety measures (HES) were implemented in tandem with the employees.

In 2002, sick leave totalled 500 days, corresponding to 6.3 per cent of total working hours. This is 3.5 per cent lower than in the previous year. Sick leave varied from 7.7 per cent in the first half of the year to 3.3 per cent at the lowest in the second half of the year.

The physical working environment at the toll plazas is demanding and vigilantly monitored. Seen in view of the nature of the workplace however, the working environment must be deemed satisfactory.

The company's activities improve the flow of traffic and transfer traffic from local roads to an improved main road system and this has a positive impact on the environment.

Shareholders

The share capital is divided into 66 A shares of NOK 10,000 nominal value each and 44 B shares of nominal value NOK 10,000 each. They are owned by the City of Oslo and the County of Akershus respectively.

Accounts for 2002

The accounts for 2002 also include the collection of road tolls for Oslo Package 2 that started on 1 November 2001. Total operating revenues amounted to NOK 1,046.4 million, which is NOK 166.5 million more than in 2001. Of this, Oslo Package 2 income accounted for NOK 132.7 million. The remaining difference is due to road toll tariffs rising when subscriptions at old prices are renewed.

Operating expenses amounted to NOK 252.9 million or NOK 57.4 million more than operating expenses in 2001. This is due to amortisation (repayment of loan) of NOK 50 million and the introduction of value added tax on services which had full effect in 2002.

Net financial expenses totalled NOK 70.3 million or NOK 23.5 million lower than in the preceding year. This decline is a result of interest savings from lower withdrawals of road fund appropriations through the year and instalments on loans.

The net profit before allocations to road projects and public transport projects was NOK 723.1 million. Of this, NOK 590.4 refers to Oslo Package 1 and NOK 132.7 million to Oslo Package 2.

Road projects in 2002

The underground circle line extension (T-baneringen) between Ullevål and Carl Berners Plass started in the autumn of 2000. The first stage through to Storo and the new station at Nydalen will be opened for traffic in the autumn of 2003. Road toll revenues are largely funding the project.

Work on the new RV 4 started in the autumn of 2000. The first stage of this development is the section between Gjelleråsen and Slattum, which is scheduled to open in the autumn of 2003.

The new feeder road from Lørdagsrud to Strømmen Church is underway and will be opened to traffic in the summer of 2003.

Widening the E6 from 2 to 4 lanes between Klemetsrud and Assurtjern started in the late summer of 2002 and will be completed in 2004.

Board of directors

The extraordinary general meeting held on 13 November 2002 selected a new board of directors and in February 2003 Trond Hartmark was appointed Acting Managing Director, succeeding Thorleif Haug who left the company on 31 January 2003.

Projects for 2003

A slight increase in traffic is expected.

Tariffs were not changed from 2002 to 2003, but revenues are expected to rise as a result of the growth in traffic and renewal of subscriptions at prices that include the tariff increase that was introduced in connection with Oslo Package 2.

Amortisation of the collection rights and the repayment of loans are progressive and will amount to NOK 200 million in 2003.

Against the backdrop described above, the Board of Directors believes that the going concern requirement has been satisfied and expects a year of stable development.

Oslo, 3 March 2003

The Board of Directors of Fjellinjen AS

RESULTATREGNSKAP/profit and loss account

(Beløp i hele 1000 kroner/NOK in thousands)

	Note	2002	2001	2000
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER/income and operating expenses				
<i>DRIFTSINNTEKTER/operating income</i>				
ABONNEMENTSINNTEKTER/subscription income	1	704 107	576 553	536 739
MANUELL BETALING/income in cash	1	313 945	281 539	256 966
TILLEGGSAVGIFTER/surcharges	1,2	28 348	21 849	19 544
<i>SUM DRIFTSINNTEKTER/total operating income</i>		1 046 400	879 941	813 249
<i>DRIFTSKOSTNADER/operating expenses</i>				
LØNNSKOSTNADER/payroll and related cost	3,4	12 961	12 354	12 033
AVSKRIVNING DRIFTSMIDLER/depreciation of machinery and equipment	5	725	563	458
AVSKIVNINGER AKTIVERT INNKREV. RETT/depreciation of capitalized toll rights	8	150 000	100 000	
ANDRE DRIFTSKOSTNADER/other operating expenses	6	89 242	82 615	69 705
<i>SUM DRIFTSKOSTNADER/total operating expenses</i>		252 928	195 532	82 196
<i>DRIFTSRESULTAT/profit before financial items</i>		793 472	684 409	731 053
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER/financial income and expenses				
ANDRE RENTEINNTEKTER/other interest received		19 815	16 734	8 432
ANDRE RENTEKOSTNADER/other interest paid	14	88 033	108 574	102 932
ANDRE FINANSKOSTNADER/other financial expenses		2 115	2 004	1 482
<i>RESULTAT AV FINANSPOSTER/net financial items</i>		-70 333	-93 844	-95 982
RESULTAT FØR TILDELING TIL VEIPROSJEKTER/profit before contributions to road projects		723 139	590 565	635 071
TILDELT VEIPROSJEKTER/contributions to road projects	7	723 139	590 565	635 071
ÅRSRESULTAT/profit for the year		-	-	-

BALANSE PR. 31.12/balance sheet at 31.12
(beløp i hele 1000 kroner/NOK in thousands)

	Note nr.	2002	2001	2000
EIENDELER/Assets				
ANLEGGSMIDLER/fixed assets				
AKTIVERT INNKREVINGSRETT/Capitalized toll rights	8	1 874 971	2 024 971	2 124 971
KONTORMASKINER OG INVENTAR/office machinery and equipment	5	2 678	2 114	1 700
LÅN TIL SVA, RV 159/loan to SVA, rv 159	9	98 006	91 509	
SUM ANLEGGSMIDLER/total fixed assets		1 975 655	2 118 594	2 126 671
OMLØPSMIDLER/current assets				
FORDRINGER/debtors				
KUNDEFORDRINGER/accounts receivables	2	12 211	6 379	7 960
ANDRE FORDRINGER/other receivables	10	2 472	9 483	6 053
SUM FORDRINGER/total receivables		14 683	15 862	14 013
KONTANTER, BANKINNSKUDD/cash and bank deposits	11	2 411	145 606	76 902
SUM OMLØPSMIDLER/total current assets		17 094	161 468	90 915
SUM EIENDELER/total assets		1 992 749	2 280 062	2 217 586
EGENKAPITAL OG GJELD/shareholders equity and liabilities				
EGENKAPITAL/shareholders' equity				
INNSKUTT EGENKAPITAL/paid-in capital				
AKSJEKAPITAL/share capital	12	1 100	1 100	1 100
OPPTJENT KAPITAL/retained earnings	13	105 898	105 898	105 898
ANNEN EGENKAPITAL/other equity				
SUM EGENKAPITAL/total shareholders' equity		106 998	106 998	106 998
LANGSIKTIG GJELD/long term liabilities				
LANGSIKTGE LÅN/long term loans	14	1 119 649	1 463 979	1 526 405
MOTTATT DEPOSITUM/deposits from subscribers	15	73 025	67 878	62 634
AVSATT IKKE TILDELT VEIMIDLER/provisions for allocations	7	100 916	72 777	15 212
SUM LANGSIKTIG GJELD/total long term liabilities		1 293 590	1 604 634	1 604 251
KORTSIKTIG GJELD/current liabilities				
KORTSIKTIG LÅN/short term loans	14	48 666		
LEVERANDØRER/accounts payable		4 719	9 249	6 866
SKYLDIG OFFENTLIG AVGIFTER/public duties payable		1 290	1 396	1 108
PÅLØPTE RENTER/accrued interest		12 101	15 583	15 399
FORSKUDD FRA ABONNENTER/subscriptions in advance	16	356 154	310 719	255 050
TILDELT, IKKE UTBET. VEIMIDLER/unpaid allocations to road projects	7	167 876	230 176	227 450
ANNEN KORTSIKTIG GJELD/other short-term liabilities		1 355	1 307	464
SUM KORTSIKTIG GJELD/total current liabilities		592 161	568 430	506 337
SUM EGENKAPITAL OG GJELD/total shareholders' equity and liabilities		1 992 749	2 280 062	2 217 586

Oslo, 3. mars 2003

Cathrine Foss Stene
CATHRINE FOSS STENE
Harald Horne
HARALD HORNE

Per Mauritz Hanssen
PER MAURITZ HANSSEN
Kirsti M. Tranby
KIRSTI M. TRANBY

Tom E. Granquist
TOM E. GRANQUIST
Trond Hartmark
TROND HARTMARK Adm. Direktør

NOTER / notes

Regnskapsprinsipper

Generelt

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven 1998 og god regnskapsskikk. Selskapet utarbeider rapporter på halvårs- og årsbasis.

Avskrivninger omfatter avskrivning på innkrevingsretten, inventar, maskiner og utstyr i tilknytning til selskapets administrasjon.

Klassifisering

Eiendeler som er relatert til salg av abonnementer og trafikk-inntekter, fordringer som har tidligere tilbakebetaling enn ett år og eiendeler som ikke er bestemt til varig eie eller bruk for virksomheten er klassifisert som omløpsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som anleggsmidler. Gjeld som har kortere tilbakebetalingstid enn ett år er klassifisert som kortsiktig gjeld, øvrig gjeld er klassifisert som langsiktig gjeld.

Vurdering

Omløpsmidler vurderes til laveste av virkelig verdi og anskaffelseskost. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes å ikke være forbigående. Gjelden vurderes til høyeste av virkelig verdi og verdi ved transaksjonstidspunktet med unntak av valutasikret gjeld.

Bidrag til veiprosjekter

De årlige bidrag fastsettes av Stortinget etter forutgående forslag fra selskapet, og kostnadsføres i selskapets regnskap. Årlige bidrag begrenses av årets resultat og tidligere opparbeidede fonds. Årsresultater ut over fastsatt tildeling, avsettes til nye tildelinger. Det er forutsatt at selskapet gjennom driften skal delfinansiere prosjekter i Oslo-pakken med 55 % av en samlet ramme på NOK 8,1 mrd. (1987-kroner). De øvrige 45 % finansieres ved bevilgninger over statsbudsjettet.

Oslopakke 2

Fra 01.11.2001 har selskapet også fått i oppgave å delfinansiere en forsrt kollektivutbygging i Oslo og Akershus som har fått navnet Oslopakke 2.

Delfinansieringen av Oslopakke 2 skjer ved at det ble foretatt en takstøkning fra 01.11.2001. Inntektene av den spesielle takstøkningen skal i sin helhet gå til Oslopakke 2.

Innkrevningen til Oslopakke 2 skal opphøre samtidig med at innkrevningen til Oslopakke 1 opphører i 2007.

Driftsinntekter

Forskuddsbetalte abonnementsinntekter periodiseres i samsvar med forbruk.

Aktivert innkrevingsrett

Aktivert innkrevingsrett omfatter utbetalinger til bygging av Festningstunnelen inklusiv bomstasjoner og innkrevningsutstyr. Dette følger av Stortingets vedtak og avtale med Samferdselsdepartementet av 29.09.89 som gir selskapet rett til innkreving av bompenger.

Regnskapsmessig behandling av aktivert innkrevingsrett må ses i sammenheng med Fjellinjen AS' formål. Selskapet har ikke økonomisk formål for eierne ut over en inflasjonsjustering av innbetalt aksjekapital. Selskapet har en tidsbegrenset rettighet til å kreve inn bompenger som skal bidra til finansiering av veiprosjekter og kollektivtiltak i Oslo og Akershus. Driften av Fjellinjen AS kan deles i tre hovedfaser:

Fase 1: Finansiering av Festningstunnelen

Fase 2: Løpende bidrag til veiprosjekter og kollektivtiltak i Oslo og Akershus

Fase 3: Nedbetaling av gjeld og bidrag til veiprosjekter og kollektivtiltak

I fase 1 ble det trukket opp lån for å finansiere Festningstunnelen. I fase 2 skal overskuddet vesentlig benyttes til finansiering av veiprosjekter og kollektivtiltak samtidig som nedbetaling av lån tatt opp i fase 1 begynner. Selskapet befinner seg nå i fase 3 hvor gjelden skal nedbetales fullt ut samtidig med at resten av overskuddet det enkelte år benyttes til finansiering av veiprosjekter og kollektivtiltak.

Nedbetalingen startet i 2001. Når gjelden er nedbetaalt, i år 2007, skal selskapet avvikles.

2001 var første året for avskrivninger av innkrevningsretten. Avskrivningene er progressive og skjer i takt med verdiredusjonen av innkrevningsretten i perioden fra 01.01.01 til 31.12.07. Pr. 31.12.07 skal innkrevningsretten være fullt avskrevet.

Det er Statens Vegvesen som er eier av bomstasjonene og innkrevningsutstyret.

Ifølge avtalen med Samferdselsdepartementet skal resultatet, etter at Fjellinjens løpende kostnader er dekket og fratrukket nedbetaling på gjeld, stilles til disposisjon for veiprosjekter i henhold til Stortingets vedtak. Bidrag til veiprosjekter og kollektivtiltak belastes regnskapet med utgangspunkt i statsbudsjettet for det aktuelle år. I tillegg avsettes den resterende del av resultatet slik at årets resultat blir null. Det avsatte beløp tildeles via statsbudsjettet for det etterfølgende år.

Accounting principals

Basis of accounting

The financial statements have been prepared in accordance with The Accounting Act of 1998 and good accounting practice in Norway. The company prepares interim accounts on a semi-annual and on an annual basis.

Depreciation comprises depreciation of the collection right, fixtures and fittings and plant and machinery used in an administrative capacity.

Classification of assets and liabilities

Assets connected to the sale of subscriptions and traffic-related income, receivables due within one year, and assets that are not intended for permanent ownership or use in the business are classified as current assets. Other assets are classified as fixed assets. Liabilities due in less than one year are classified as current liabilities, other liabilities are classified as long-term debt.

Valuation

Current assets are valued at the lower of cost and net realisable value. Fixed assets are valued at net book value unless a diminution in value is considered not to be of a temporary nature. Liabilities are valued at the higher of original cost and current cost, with the exception of hedged foreign loans.

Contributions to road projects

The annual contribution is fixed by the Storting (Parliament) after a proposal from the company, and expensed in the company's books. Annual contributions are limited to the year's profit and earlier accumulated funds. Profits above and beyond contributions are reserved for new contributions. The company is expected to partly finance the projects in the Oslo-package from its operations with 55 % of a total capital budget of NOK 8.1 billion (1987 NOK). The other 45 % will be financed through government budget appropriations.

"Oslo Package 2"

From 01.11.2001 the company will also partly fund an accelerated public development in Oslo and Akershus, called the "Oslo Package 2".

The partial finance of the "Oslo Package 2" is arranged through a tariff increase from 01.11.2001. Revenue from this specific increase in tariffs will go to "Oslo Package 2" in its entirety.

The collection period for the "Oslo Package 2" will end together with the collection period for the "Oslo package 1" in the year of 2007.

Operating income

Prepaid subscription income is accrued over the subscription period.

Capitalised toll rights

Capitalised toll rights comprise payments made for the building of the Festningstunnel, including the toll plazas and toll equipment. These payments are a result of a parliamentary resolution and an agreement with the Ministry of Transport and Communications dated 29 September 1989, which gives the company the right to exact road tolls.

The accounting treatment of the capitalised toll rights must be understood in the context of the company's objects. The company does not have a financial obligation to the owners other than an inflationary adjustment to the paid-in share capital. The company has a time-limited right to exact tolls for the purpose of financing road projects in Oslo and Akershus. The business of Fjellinjen AS can be divided into three main phases.

Phase 1: Financing of the Festningstunnel

Phase 2: General financing of road projects in Oslo and Akershus

Phase 3: Repayment of debt and contributions to road projects and public transport measures

In phase 1 the company raised loans to finance the construction of the Festningstunnel. In phase 2 the annual profits are to be used to finance road projects and public transport, and at the same time repayment of loans incurred in phase 1 shall commence. The company is now in phase 3 where loans incurred in phase 1 are to be repaid in full while the surplus profit after repayment of loans is to be used to finance road projects and public transport. Repayment started in 2001. When all the debt has been repaid at the end of year 2007, the company will be wound up.

2001 was the first year for amortising toll rights. The amortisation is progressive and in step with the reduction in the value of toll rights in the period from 01.01.01 until 31.12.07. By 31.12.07, the toll rights will be fully amortised.

The Public Roads Administration owns the toll booths and toll equipment.

Under to the agreement with the Ministry of Transport and Communications, profits after operating costs and repayment of debts are to be made available for road projects and public transport in accordance with resolutions adopted by the

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Opprydding- og fjerningskostnader

Det foretas ikke avsetning for oppryddings- og fjerningskostnader da dette påhviler Statens vegvesen, som eier bomstasjonene.

Finansielle instrumenter

Låne- og renteeksposering i valuta er sikret gjennom valuta-SWAP-avtaler hvor gjeld i valuta byttes til norske kroner. Rente-SWAP-avtaler benyttes for å oppnå såvel fast som flytende rente avhengig av markedet. I regnskapsføringen har selskapet benyttet valuta- og rentesatser i henhold til SWAP-avtalene. Gjelden i balansen er omregnet til norske kroner til den kurs som selskapet er bundet til gjennom disse kontraktene. Rentekostnader og påløpte ikke betalte renter regnskapsføres til gjeldende rentesats i SWAP-avtalene. Selskapet anser kreditrisikoen overfor SWAP-motpartene som liten da slike kontrakter kun inngås med de største norske bankene og velrenomerte kredittinstitusjoner med kredittvurdering AA- eller bedre.

Pensjoner

Regnskapsføringen av kollektive pensjonskostnader skjer i samsvar med Norsk Regnskapsstandard om Pensjonskostnader. Pensjonskostnader beregnes etter en lineær opptjening under gitte forutsetninger om diskonteringsrente, forventet avkastning, lønnsøkning og andre aktuarmessige forutsetninger om dødelighet, frivillig avgang o.l. Pensjonsmidlene er vurdert til virkelig verdi. Overfinansiering blir vurdert utfra selskapets mulighet til anvendelse av disse midlene til fremtidige innbetalinger til ordningen.

Skatt

Selskapet er innrømmet fritak fra beskatning.

Note 1 Driftsinntekter

Regnskapet for 2002 omfatter nå også innkrevingen av bompenger for Oslopakke 2 som startet 01.11.2001. Til sammen ble driftsinntektene i 2002 på 1 046,4 millioner kroner. Andelen til Oslo-pakke 2 av dette beløpet utgjorde 132,7 millioner kroner som i sin helhet går til tildeling.

Note 2 Kundefordringer

	(Mill. kroner)	2002	2001	2000
Registrerte fordringer	22.578	16.164	15.928	
Avsatt for tap	(10.367)	(9.785)	(7.968)	
Kundefordringer pr 31.12.	12.211	6.379	7.960	

Kundefordringer består vesentlig av krav om tilleggsavgift. Tilleggsavgifter som ikke er blitt betalt ved foreldelsesfristen på 3 år blir vurdert avskrevet. I tillegg foretas det etter en vurdering en avsetning for forventet tap av alle ikke avskrevne tilleggsavgifter. Ved foreldelse etter 3 år, blir denne avsetningen tilbakeført. I 2002 er det avskrevet kr 5 576 000 og avsatt kr 583 000. Endringene i avsetning for tap og konstaterte tap, kr 6 159 000, er ført mot inntekter på tilleggs-avgifter i resultatregnskapet. Kostnader direkte henførbar til tilleggsavgifter er på samme måte ført mot inntekter i resultat-regnskapet. Dette utgjorde pr. 31.12.02 kr 8 795 000. Tilsvarende tall pr 31.12.01 var kr 7 107 000 og i 2000 kr 7 928 000.

Note 3 Lønnskostnader

	(Beløp i hele 1000)		
	2002	2001	2000
Lønninger	9.067	9.762	9.137
Folketrygdavgift	1.911	1.655	1.583
Pensjoner	1.837	744	979
Andre ytelser	146	193	334
Sum lønnskostnader	12.961	12.354	12.033

Gjennomsnittlig antall ansatte i 2002 har vært 35.

Ytelser til ledende personer	Daglig leder	Styre
Lønn	817.826	209.000
Pensjonsutgifter	128.532	
Annen godtgjørelse	17.655	

Revisor

Kostnadsført revisjonshonorar for 2002 utgjorde kr. 212.108.

Note 4 Pensjonskostnader

Selskapet har en kollektiv pensjonsordning i form av en ytelsesplan som omfatter 37 medlemmer. Beregnet overfinansiering er ikke aktivert i balansen fordi overfinansieringen ikke vil kunne benyttes innenfor selskapets virksomhetsområde.

Storting. Contributions to road projects and public transport facilities are charged to the accounts in the basis of the State Budget for the year in question. In addition, any unutilised profits are set aside for use in the following year's National Budget. The amount set aside is allocated via the State Budget in the following year.

Receivables

Accounts receivable and other receivables are recorded at nominal amounts less a provision for bad and doubtful debts. The provision for bad debts is based on an individual assessment of each debt. In addition, a general provision for doubtful debts is made.

Dismantling and removal costs

No provision is made for the costs of dismantling and removal, as these are the responsibility of the Public Roads Administration who owns the toll plazas.

Financial instruments

Foreign exchange and interest rate exposure on foreign debt is hedged by way of foreign exchange swaps, which exchange the currency to NOK. Interest rate swaps are employed to achieve fixed or floating rates depending on market circumstances. In the financial statements, the company has applied the foreign exchange and interest rates as provided in the swap agreements. Foreign currency debt is translated to NOK at the rate the company must apply under these contracts. Interest payable and accrued unpaid interest is accounted for using interest rates per the swap agreements. The company regards the credit risk with respect to the swap counterparts as small, since these agreements are only made with the largest Norwegian banks and well-reputed financial institutions with a credit rating of AA- or higher.

Pensions

Group pension schemes are accounted for according to the Norwegian standard of accounting for pension costs. Pension costs are calculated according to a linear earnings model based on specific assumptions about discount rates, projected returns, salary increases and other actuarial assumptions concerning mortality, voluntary retirement etc. The pension fund assets are valued at fair value. Any over-funding is considered on the basis of the company's ability to utilise these funds for future payments to the pension scheme.

Taxes

The company has been granted an exemption from income taxes.

Note 1 Operating income

Operating income in 2002 includes collecting of toll to finance "Oslo Package 2" which started at 01.11.2001. Total operating income in 2002 was NOK 1,046.4 million. NOK 132.7 million of the amount is allocated to "Oslo Package 2" in its entirety.

Note 2 Trade debtors

	(NOK '000)		
	2002	2001	2000
Gross trade debtors	22,578	16,164	15,928
Provisions for bad and doubtful debts	(10,367)	(9,785)	(7,968)
Net trade debtors at 31.12.	12,211	6,379	7,960

Short-term receivables consist mainly of invoiced surcharges not settled. Surcharge invoices not settled after three years are treated as written off. In addition, assessed provision is made for doubtful debts of the total of surcharges more than 6 months old and which are not yet written off. On reaching the limitation period of three years, the provision is reversed. In 2002 NOK 5,576,000 was written off, while provisions of NOK 583,000 was made. The change in bad and doubtful debts and the realised losses, NOK 6,159,000, are recorded against income from surcharges in the profit and loss account. Similarly, expenses related directly to surcharges are recorded against income from surcharges in the profit and loss account. This amounts to NOK 8,795,000 as of 31.12.02. Corresponding figures as of 31.12.01 were NOK 7,107,000 and in 2000 NOK 7,928,000.

Note 3 Salary costs

	(NOK '1000)		
	2002	2001	2000
Salaries	9,067	9,762	9,137
Social security	1,911	1,655	1,583
Pensions	1,837	744	979
Other costs	146	193	334
Total salary costs	12,961	12,354	12,033

In 2002, the average number of employees was 35.

	Managing Director	The Board of Directors
Salary/remuneration	817,826	209,000
Pensions	128,532	
Other remuneration	17,655	

The auditor

In 2002, the elected auditor's fee was NOK 212,108.

Følgende forutsetninger er lagt til grunn ved beregningen:

Diskonteringsrente	6,0 %
Forventet avkastning	7,0 %
Lønnsökning	3,3 %
G-regulering	3,3 %
Regulering av løpende pensjon	2,5 %
Arbeidsgiveravgift – sats	14,1 %
Frivillig avgang før pensjonsalder	2,0 % før 40 år
Frivillig avgang før pensjonsalder	0,0 % etter 40 år

Sammensetningen av aktuarmessig beregnet pensjonskostnad av 31.12.02 er som følger:

Nåverdi av årets pensjonsoptjening	722.606
+ rentekostnad av påløpte pensjonskostnader	449.782
- forventet avkastning på pensjonsmidler	(593.989)
+ arbeidsgiveravgift	81.554
Netto pensjonskostnad	659.953

Pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler som ikke er balanseført per 31.12.02 er beregnet som følger:

Estimerte påløpte forpliktelser	8.622.184
Estimert verdi av pensjonsmidler	(9.852.879)
Utsatt forpliktelse ved tap	(133.221)
Forskuddsbetalt arbeidsgiveravgift	(192.312)
Netto pensjonsforpliktelse	(1.556.228)

Sammensetning av pensjonsmidler:

Premiereserve	9.212.324
Premiefond	640.555
Pensjonsreguleringsfond	0

Note 5 Driftsmidler (Beløp i hele 1.000 kroner)

Maskiner og inventar	2002
Anskaffelseskost pr. 01.01.02	4.083
+ Tilgang	1.289
- Utranger	236
Anskaffelseskost pr. 31.12.02	5.136
Akk. ordinære avskr. pr 01.01.02	1.969
+ Årets avskrivninger	725
- Utrangert	236
Akk. ordinære avskr. pr 31.12.02	2.458
Bokført verdi pr. 31.12.02	2.678

Det er benyttet lineære avskrivninger med en avskrivningssats på 20 % på maskiner og 12,5 % på innredninger, som er i samsvar med tidligere år. På inventar er avskrivningen tilpasset

gjenstående levetid for selskapet som er til 31.12.2007.

Note 6 Andre driftkostnader

Andre driftskostnader inkluderer bemanning av bomstasjonene som for 2002 utgjør kr 61.801.351 og vedlikehold av innkrevingssystemet med kr 9.974.698,-.

Note 7 Bidrag til veiprosjekter (beløp i hele 1000)

Denne posten består av:	2002	2001	2000
Tildelt iht. statsbudsjett	695.000	533.000	620.000
Avsatt for tildeling	100.916	72.777	15.212
- Avsatt året før	(72.777)	(15.212)	(141)
Bidrag til veiprosjekter	723.139	590.565	635.071
Skyldig og avsatt			
tildeling 01.01	302.953	242.662	72.641
- Utbetalt hittil i år	(757.300)	(530.274)	(465.050)
Sum skyldig og avsatt	268.792	302.953	242.662
Herav:			
Tildelt ikke utbetalt	167.876	230.176	227.450
Avsatt ikke tildelt	100.916	72.777	15.212
	268.792	302.953	242.662

Tildelt i henhold til statsbudsjettet for 2002 inneholder 144 millioner kroner til Oslo-pakke 2 og avsatt ikke tildelt i 2002 inneholder 7,7 millioner kroner til Oslopakke 2.

Note 8 Aktivert innkrevingsrett

Aktivert innkrevingsrett er bokført til anskaffelseskost og avskrevet med 250 millioner kroner. Avskrivning av den aktiverete innkrevingsretten er beskrevet i eget punkt under regnskapsprinsipper.

Note 9 Lån til Statens vegvesen Akershus

Lånet til Statens vegvesen Akershus til forsært utbygging av RV159 Samleveg Lørdagsrud-Strømmen kirke er trukket opp til NOK 98 millioner inklusive renter. Nedbetalingen starter nå i 2003 og skal være avsluttet i 2005.

Note 10 Andre fordringer

Andre fordringer består av bankinnskudd som ikke var registrert i banken pr 31.12.02.

Note 11 Bankinnskudd

Bundet på skattetrekkskonto, kr 777.126 er inkludert i beløpet.

Note 12 Aksjekapital

Aksjene er fordelt på 66-A-aksjer a kr 10.000,- og 44 B-aksjer a kr 10.000,-. Oslo kommune eier A-aksjene og Akershus fylkeskommune eier B-aksjene. Aksjene gir samme stemmerett.

Note 4 Pension costs

The company operates a defined contribution pension scheme for 37 employees. Calculated over-funding of the pension scheme has not been accounted for in the balance sheet as it will not be utilisable in the company's business area.

The following assumptions have been made in the calculation of pension costs:

Discount rate	6.0 %
Projected yield	7.0 %
Salary increases	3.3 %
Adjustment of National Insurance basis amount (G)	3.3 %
Current pensions adjustments	2.5 %
Employer's social security contributions	14.1 %
Voluntary retirement before reaching 40 years	2.0 %
Voluntary retirement after reaching 40 years	0.0 %

The pension cost as calculated by the actuary on December 31, 2002 comprises:

Present value – current year's pension earnings	722,606
+ Interest on accrued pension costs	449,782
- Projected yield on pension fund assets	(593,989)
+ Employer's National Insurance contribution	81,554
Net pension cost	659,953

Pension obligations and pension fund assets not included in the balance sheet at December 31, 2002 are estimated as follows:

Estimated accrued pension costs	8,622,184
- Estimated value of pension fund assets	(9,852,879)
+ Deferred obligations for loss	(133,221)
Prepaid social security costs	(192,312)
Net pension obligation/(pension fund assets)	(1,556,228)

Summary of pension fund assets:

Premium reserve	9,212,324
Premium assets	640,555
Pension adjustment fund	0

Note 5 Fixed assets

	(NOK '000)
Office machinery and equipment:	2002
Acquisition costs as at 01/01/02	4,083
Additions	1,289
- Disposals	236
Acquisition cost as at 31.12.02	5,136
Accumulated depreciation as at 01.01.02	1,969
Depreciation for the year	725
- Disposals	236
Accumulated depreciation as at 31.12.02	2,458
Book value 31.12.02	2,678

Straight-line depreciation is used with a depreciation rate of 20 % for machinery and 12.5% for the fixtures and fittings. This is consistent with previous years. Equipment is depreciated based on the remaining life of the company, i.e. through to 31.12.2007.

Note 6 Other expenses

Other expenses include costs related to the manning of the toll plazas, which in 2002 amounted to NOK 61,801,351 and maintenance of the collecting system that amounted to NOK 9,974,698.

Note 7 Contributions to road projects (NOK '000)

This item consists of:	2002	2001	2000
Allocated in accordance with			
the State Budget	695,000	533,000	620,000
Provisions for disbursements	100,916	72,777	15,212
- Provisions prior years	(72,777)	(15,212)	(141)
Contributions to road projects	723,139	590,565	635,071
Unpaid allocations and provisions			
for allocations at 01/01	302,953	242,662	72,641
- Paid during the year	(757,300)	(530,274)	(465,050)
Net allocations and			
provisions payable	268,792	302,953	242,662
Hereof:			
Allocated but unpaid	167,876	230,176	227,450
Provisions not allocated	100,916	72,777	15,212
	268,792	302,953	242,662

In the amount allocated in accordance with the State Budget for 2002 NOK 144 million is allocated to Oslo-package 2. Provisions not allocated in 2002 include NOK 7.7 million to the Oslo Package 2.

Note 8 Capitalised toll rights

Capitalised toll rights are recorded at original cost and written off with NOK 250 million. Depreciation of capitalised toll rights is described in a separate item under accounting principals.

Note 9 Loans to the Public Roads Administration in Akershus

The loan to the Public Roads Administration in Akershus regarding accelerated development of RV159 feeder road Lørdagsrud – Strømmen Church has been drawn down in the amount of NOK 98 million including interest. The loan will be repaid during the period from 2003 to 2005.

Note 10 Other receivables

Other receivables consist of bank deposits not recorded by the bank at 31.12.01.

Note 11 Bank deposits

Bank deposits include NOK 777,126, which is restricted as cover, for employee taxes deducted at source.

Det er ifølge selskapets vedtekter ikke gitt adgang til å utbetale utbytte for noe år i innkrevingsperioden.

Note 13 Annen egenkapital

Ved avvikling av selskapet skal eventuelle fondsmidler først benyttes til dekning av en verdistigning på aksjekapitalen som svarer til 80 % av endringen i konsumprisindeksen regnet fra aksjekapitalens innbetaling. Pr. 31.12.02 er dette beløpet beregnet til kr 478.692.

Øvrige fondsmidler skal disponeres som veimidler.

Note 14 Lånefinansiering og finansielle forhold

Selskapet har fullfinansiert Festnings-tunnelen og investeringer i kontrollstasjoner og innkrevingsutstyr innenfor en investeringsramme på 2,1 mrd. kroner. Pr 31.12. 2002 er lån og annen gjeld nedbetalt med 250 millioner kroner.

Pr. 31.12.02 hadde selskapet lån på til sammen 1.170 millioner kroner hvorav 48 millioner var kortsiktig. De langsigte lånene er tatt opp i utenlandsk valuta. 73,4 millioner kroner av de langsigte lånene forfaller til betaling i 2003.

Utenlandslånene er sikret med valutaswapavtaler.

Gjennomsnittlig effektiv rente på lånene har i 2002 vært på 7,1 % mot 7,5 % i 2001. Ved utgangen av året lå den effektive renten på 7,1 % som er likt med effektiv rente ved inngangen til året.

Oversikt over lån

Låne-institusjon	Benyttet Valuta	Lånebeløp kurs i mill. NOK	Gjennomsn. eff. rente
Banker/ forsikring			
USD 13,55 mill.	7,23	98	6,8
YEN 5 mrd	7,13	356	7,0
USD 50 mill.	7,35	367	7,2
USD 38 mill.	7,86	299	7,5
NOK		48	9,0
Sum lån		1.168	

Lånet i norske kroner på 48 millioner er tatt opp for å dekke et kortsiktig likviditetsbehov rundt årsskiftet og nedbetalt i januar.

Lånenes forfallstruktur	(beløp i mill. kroner)				
	2003	2004	2005	2006	2007
Sum lån 01.01.	1 168	1 046	690	397	98
Nedbetaling i året	122	356	293	299	98
Sum lån 31.12.	1 046	690	397	98	-

Nedbetaling av lån avløses med nye lån som får forfall innenfor den endelige nedbetningsplanen. Nedbetningsplanen går fra år 2001 til år 2007.

Det foreligger følgende pantsettelse (beløp i hele 1.000 kroner):

	31.12.02	31.12.01	31.12.00
--	----------	----------	----------

Av selskapets bokførte gjeld er sikret ved pant o.l.	1.119.649	1.463.980	1.526.406
Gjelden er sikret ved pant i Fjellinjens innkrevingsrett.			
Den bokførte verdi av denne er	1.874.971	2.024.971	2.124.971

Likviditeten i selskapet balanseres i hovedtrekk ved opptak og innløsning av lån. Lånegjelden er forutsatt ikke å overstige 2 100 millioner kroner. Nedbetaling av lån startet i år 2001 og avsluttes i 2007 i henhold til vedtak i Stortinget 1997.

Med kredittvurderingen AA fra kredittvurderingsselskapet Standard & Poor's og for øvrig god tillit i finansmarkedet vurderes risikoen for ikke å oppnå refinansiering ved forfall av lån å være liten.

Fjellinen AS har bekreftet overfor Standard & Poor's at det er selskapets intensjon å opprette et fond for betjening av lån, renter og avdrag over en seks måneders periode i det tilfellet at sikkerhetsmarginen for betjening av renter og lån, (resultat før finanskostnader og eksklusive avskrivinger dividert på renter og avdrag) på noe tidspunkt skulle vise tegn til å falle under 1,5.

Sikkerhetsmarginen pr. 31.12.02 var 4,3.

Det er selskapets policy at det ikke skal tas valutarisiko.

Note 15 Mottatt depositum

Beløpet, kr 73.025.489, er mottatt i depositum for utleverte elektroniske brikker. Ved innlevering av brikker ved opphør av abonnement skal depositumet tilbakebetales.

Note 16 Forskudd fra abonnenter

Abonnementene for passering gjennom bompengeringen betales på forskudd. Beløpet, kr 356.154.240, representerer den samlede gjenstående verdi på abonnementene ved regnskapsårets slutt.

Note 12 Share capital

The share capital is divided into 66 A shares held by the City of Oslo with a nominal value of NOK 10,000 each and 44 B shares held by Akershus County Council with a nominal value of NOK 10,000 each. The shares have equal voting rights. According to the company's articles of association, dividends may not be distributed for any years during the toll collection period.

Note 13 Other equity

When the company is wound up, any available funds will first be used to cover an increase in value of the share capital that corresponds to 80 % of the change in the Consumer Price Index calculated from the date the shares were issued. As of 31.12.02 this amounts to NOK 478,692. All other remaining funds will be allocated to road projects.

Note 14 Loan financing and financial conditions

The company has fully financed the Festningstunnel and investments in associated toll plazas and equipment within an investment ceiling of NOK 2.1 billion. At the end of 2002, NOK 250 million had been repaid on loans and other liabilities.

As of 31 December 2002, the company had loans totalling NOK 1,170 million, of which NOK 48 million was short-term. NOK 1,122 million is long term debt raised in foreign currencies. NOK 73.4 million of the long-term debt matures for payment in 2003.

Foreign exchange exposure on foreign debt is hedged through swap agreements.

In 2002, the average effective interest on the loans was 7.1 % compared with 7.5 % in 2001. At the end of the year 2002 the average effective interest on the loans was 7.1 % which is the same as the effective interest at the beginning of the year.

Summary of loans

Financial institution:	Currency	Exchange rate	Loan principal (NOK mill.)	Average effective interest rate
Banks/insurance	USD 13.55 million	7.23	98	6.8
	YEN 5 billion	7.13	356	7.0
	USD 50 million	7.35	367	7.2
	USD 38 million	7.86	299	7.5
	NOK		48	9.0
Total loans			1,168	

NOK 48 million was raised to cover a short-term liquidity need at year-end and was repaid in January.

Instalment profile	(NOK mill.)				
	2003	2004	2005	2006	2007
Total loans at 01.01	1,168	1,046	690	397	98
Yearly repayments		122	356	293	299
Total loans at 31.12	1,046	690	397	98	-

When a loan is due it is replaced with a new loan, which is given maturity within the final repayment schedule. The repayment schedule runs from 2001 to 2007.

The company's mortgages are as follows (NOK '000)

	31.12.02	31.12.01	31.12.00
Debt secured by mortgages	1,119,649	1,463,980	1,526,406
The debt is secured by mortgages in Fjellinjen AS' toll collecting rights.			
The book value of the lodged rights	1,874,971	2,024,971	2,124,971

The liquidity in the company is mainly balanced through repayment and renewal of loans. The company's debt shall not exceed NOK 2,100 million and shall be repaid in the period from year 2001 to 2007, which is in accordance with the 1997 parliamentary resolution.

Based on the AA rating by Standard & Poor's and a good standing in the financial markets in general, the risk of not obtaining refinancing when loans mature is considered to be low.

Fjellinjen AS has confirmed to Standard & Poor's that it is the company's policy and intention to establish a debt service reserve to cover six months of debt service in circumstances under which our internal financial projections, at any point, would show that debt service capacity (operation income before interest payments divided by interest payments + instalments) is likely to drop below 1.5 in any given year.

Debt service capacity at 31.12.02 was 4.3.

It is the company's policy not to incur any foreign exchange risk exposure.

Note 15. Deposits from subscribers

NOK 73,025,489 has been received as deposits on electronic chips lent to subscribers. At the end of the subscription period, the deposits are repayable against return of the chips.

Note 16. Prepaid subscriptions

Subscriptions for passing the toll plazas are prepaid. The amount, NOK 356,154,240, represents the remaining value of the subscriptions at the end of the accounting year.

KONTANTSTRØM/statement of cash flow

KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER/ operating activities

	2002	2001	2000
+ INNBETALINGER FRA ABBONENTER OG MANUELLE BETALINGER/ cash inflow from subscriptions and manual payments	1 098 161	939 003	833 628
- UTBETALING TIL VEIPROSJEKTER OG VARER OG TJENESTER/ cash outflow for road projects and services	-851 072	-609 270	-534 620
- UTBETALINGER TIL ANSATTE, ARB.G.AVG., SKATTETREKK M.M./ cash outflow for salaries, social security, taxes etc.	-13 020	-12 456	-12 688
+ INNBETALING AV RENTER/ cash inflow from interest	13 319	17 195	8 432
NETTO KONTANTSTRØM FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER/ Net cash inflow from operating activities	247 388	334 472	294 752

LIKVIDER TILFØRT/ BRUKT PÅ INVESTERING/ investing activities

INVESTERT I DRIFTSMIDLER/ purchase of tangible fixed assets	-1 289	-978	-350
LÅN TIL SVA, RV 159/ loan to SVA, rv 159	-	-91 509	-
NETTO LIKVIDITETSENDRING FRA INVESTERINGER/ net cash flow from investing activities	-1 289	-92 487	-350

LIKVIDER TILFØRT/BRUKT PÅ FINANSIERING/ financing activities

+ INNBETALING VED OPPTAK AV NY LANGSIKTIG GJELD/ issue of long-term debt	449 450	366 402	
+ INNBETALING VED OPPTAK AV NY KORTSIKTIG GJELD/ issue of short-term debt	48 666	-	
- UTBETALING VED NEDBETALING AV LANGSIKTIG GJELD/ repayment of long-term debt	-793 780	-62 426	-486 118
- UTBETALING VED NEDBETALING AV KORTSIKTIG GJELD/ repayment of short-term debt	-	-	-
- UTBETALING AV RENTER/ interest payments	-93 630	-110 855	-104 050
NETTO LIKVIDITETSENDRING FRA FINANSIERING/ net cash outflow from financing	-389 294	-173 281	-223 766

NETTO ENDRING LIKVIDITER GJENNOM ÅRET/ net increase (decrease) in cash and cash equivalents	-143 195	68 704	70 636
+ LIKVIDITETSBEHOLDNING 01.01/ cash and cash equivalents at 01.01	145 606	76 902	6 274
= LIKVIDITETSBEHOLDNING 31.12/ cash and cash equivalents at 31.12	2 411	145 606	76 910

AVSTEMMING/

reconciliation of operating profit to net cash inflow from operating activities

RESULTAT FØR RENTEKOSTNADER/ operating profit before interest payments	93 630	111 039	104 414
+ ORDINÆRE AVSKRIVNINGER/ depreciation on tangible assets	150 725	563	458
+/- ENDRING I KUNDEFORDRINGER/ (increase)/ decrease in trade debtors	-5 832	1 581	-1 392
+/- ENDRING I LEVERANDØRGJELD/ increase/ (decrease) in trade creditors	-4 530	2 383	135
+/- ENDRING KORTSIKTIGE TIDSAVGRENNSNINGSPOSTER/ increase/ (decrease) in short term provisions	-13 394	56 097	171 517
+/- ENDRING LANGSIKTIGE TIDSAVGRENNSNINGSPOSTER/ increase/ (decrease) in long term provisions	26 789	162 809	19 620
NETTO KONTANTSTRØM FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER/ net cash inflow from operating activities	247 388	334 472	294 752

REVISJON/audit report

Til generalforsamlingen i Fjellinen AS

Revisjonsberetning for 2002

Vi har revidert årsregnskapet for Fjellinen AS for regnskapsåret 2002, som viser et overskudd på kr 0. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling og noteopplysninger. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av selskapets styre og daglig leder. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

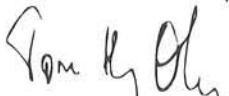
Vi har utført revisjonen i samsvar med revisorloven og norsk god revisjonsskikk. God revisjonsskikk krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskaps-estimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av selskapets formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontroll-systemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et uttrykk for selskapets økonomiske stilling 31. desember 2002 og for resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med norsk god regnskapsskikk
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med norsk lov og god regnskapsskikk
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Oslo, 3. mars 2003

PricewaterhouseCoopers DA

Tom Henry Olsen

Statsautorisert revisor

To the Annual Shareholders' Meeting of Fjellinen AS

Auditor's report for 2002

We have audited the annual financial statements of Fjellinen AS as of 31 December 2002, showing a profit of NOK 0. We have also audited the information in the directors' report concerning the financial statements, the going concern assumption, and the proposal for the allocation of the profit. The financial statements comprise the balance sheet, the statements of income and cash flows and the accompanying notes. These financial statements are the responsibility of the Company's Board of Directors and Managing Director. Our responsibility is to express an opinion on these financial statements and on other information according to the requirements of the Norwegian Act on Auditing and Auditors.

We conducted our audit in accordance with the Norwegian Act on Auditing and Auditors and auditing standards and practices generally accepted in Norway. Those standards and practices require that we plan and perform the audit to obtain reasonable assurance about whether the financial statements are free of material misstatement. An audit includes examining, on a test basis, evidence supporting the amounts and disclosures in the financial statements. An audit also includes assessing the accounting principles used and significant estimates made by management, as well as evaluating the overall financial statement presentation.

To the extent required by law and auditing standards an audit also comprises a review of the management of the Company's financial affairs and its accounting and internal control systems. We believe that our audit provides a reasonable basis for our opinion.

In our opinion,

- the financial statements have been prepared in accordance with the law and regulations and present the financial position of the Company as of December 31, 2002, and the results of its operations and its cash flows for the year then ended, in accordance with accounting standards, principles and practices generally accepted in Norway
- the company's management has fulfilled its duty to produce a proper and clearly set out registration and documentation of accounting information as required by law and accounting standards, principles and practices generally accepted in Norway
- the information given in the directors' report concerning the financial statements, the going concern assumption, and the proposal for the allocation of the profit are consistent with the financial statements and comply with the law and regulations.

Oslo, 3 March 2003

PricewaterhouseCoopers DA

NÅVERDIVURDERING / evaluation of present value

Formål med vurering av nåverdi

I avtalen mellom Fjellinjen AS og Samferdselsdepartementet står det bl.a.:

Etter dekning av renter på lån, egne administrasjonsutgifter og utgifter til innkreving av bompenger samt forfalte avdrag på lån og annen forfalt gjeld, stilles øvrige bompengemidler til løpende rådighet for Statens vegvesen i takt med framdriften av anleggene.

Formålet med nåverdivurderingen er å vise dagens verdi av den budsjetterte kontantstrømmen som uavkortet kan benyttes til veiutbygging og som kan betraktes som selskapets verdi eller "egenkapital" utover de bokførte tallene.

Selv om denne "egenkapitalen" skulle bortfalle kan Fjellinjen AS fremdeles oppfylle sine drifts- og låneforpliktelser. Selskapet er i henhold til avtalen ikke forpliktet til å utbetale bompengemidler til nye veiprosjekter dersom økonomien ikke skulle tillate det.

Beregnet nåverdi med ulike alternativer:

Alternativene viser hvordan ulike endringer i trafikkvolumet påvirker nåverdien av budsjetterte veimidler. Beregningene bygger på selskapets langtidsbudsjett og de forutsetninger som er beskrevet nedenfor.

- 1) Kilde: Norsk veg og vegtrafikkplan for perioden 1998-2007.
- 2) Bompengesatsene skal følge prisutviklingen, St.prp. nr. 96 1987/88. Kostnadsøkning utover normal prisstigning er ikke ventet.
- 3) Risikofaktor i forhold til budsjettert lånerente 1,5 %.
- 4) Fjellinjen AS er frittatt for inntekts- og formueskatt.

Alternativ 1 (hovedalternativet): økning 1 % i gjennomsnittlig døgntrafikk fra 244.118 kjøretøyer i 2002 til 256.570 kjøretøyer i 2007.

Alternativ 2: gjennomsnittlig døgntrafikk stabil i 2003, og reduseres deretter 0,5 % pr. år til 239.272 i 2007. Nåverdien reduseres raskere enn i hovedalternativet, men den er høyere enn restgjelden i hele perioden.

Alternativ 3: trafikken er stabil i år 2003, men synker så dramatisk 5 % pr. år til 198.836 i år 2007. Dette alternativet viser også en vesentlig reserve i store deler av perioden, og er større enn restgjelden i hele perioden.

Utviklingen av nåverdien for budsjetterte veimidler gjennom hele bompengeperioden

Alternativene viser at det må skje dramatiske endringer i trafikkutviklingen før nåverdien av driftsresultatene blir lavere enn restgjelden etter den budsjetterte nedbetalingsplanen.

Risikofaktorer for Fjellinjen AS og endringer i forutsetningene

Ekstreme endringer i miljøkrav, politiske rammebetingelser for biltrafikken, oljepris og tilgangen til olje som drivstoff etc må kunne betegnes som risikofaktorer i forhold til evnen til å kunne betjene selskapets gjeld i fremtiden.

Forutsetninger vil bl.a. påvirkes av forhold som den generelle økonomiske utviklingen, bilpriser, bensinpriser og befolkningsendringer i regionen.

Forutsetninger for alternativene / Assumptions for the alternatives	I	II	II
ÅRLIG TRAFIKKENDRING 2003 / Yearly change in traffic 2003	1,0 % 1)	0,0 %	0,0 %
ÅRLIG TRAFIKKENDRING 2004-2007 / Yearly change in traffic 2004-2007	1,0 % 1)	-0,5 %	-5,0 %
INFLASJON (TAKSTER OG DRIFTSKOSTNADER) 2) / Inflation (road toll and operating expenses) 2)	2,0 %	2,0 %	2,0 %
RENTE LÅNEFINANSIERING / Interest rate debt financing	7,0 %	7,0 %	7,0 %
DISKONTERINGSFAKTOR 3) / Discount factor 3)	8,5 %	8,5 %	8,5 %
BEREGNET NÅVERDI 1/1-2003 4) / Estimated present value 1/1-2003 4)	4 061	3 894	3 544

Purpose of the evaluation of present value

The agreement between Fjelljen AS and the Norwegian Ministry of Transport states a.o:

After interest and payments on loans and payments on other liabilities due, administrative cost and cost for the collection of toll money have been settled, the reminding means are placed to the disposal of Statens vegvesen in pace with the propulsion of the road projects.

The purpose of the present value evaluation is to show today's value of the future cash flow that fully can be used to finance road projects and therefore may be understood as the company's value or "equity" in addition to the booked values.

Even if this "equity" should be lost, Fjelljen AS will still be able to cover its current liabilities. According to the agreement the company is not committed to disburse toll means to new road projects if the company's financial situation does not allow it.

Estimated present value with different alternatives:

The alternatives show how changes in traffic volume influences the present value of the budgeted road means. The estimates are based on the company's long-term budget and the assumptions listed below.

- 1) Source: Norwegian Road And Traffic Plan 1998-2007.
- 2) Toll rates will follow the rate of inflation, Parl. Prop. No. 96 1987/88. Increase cost above the rate of inflation is not expected.

3) Risk factor in relation to budgeted interest rate 1,5 %

4) Fjelljen AS is not submitted to paying taxes

Alternative 1 (main alternative): increase in average daily traffic from 244.118 in 2002 to 256.570 in 2007.

Alternative 2: average daily traffic remains constant in 2003 and then decreases to 239.272 in year 2007. The present value decreases faster than the main alternative, but stays above the rest liability the whole period.

Alternative 3: average daily traffic remains constant in year 2003 and then drops radically to 198.836 in year 2007. This alternative also shows a considerable reserve for large parts of the period, and stays above the remaining liability the whole period.

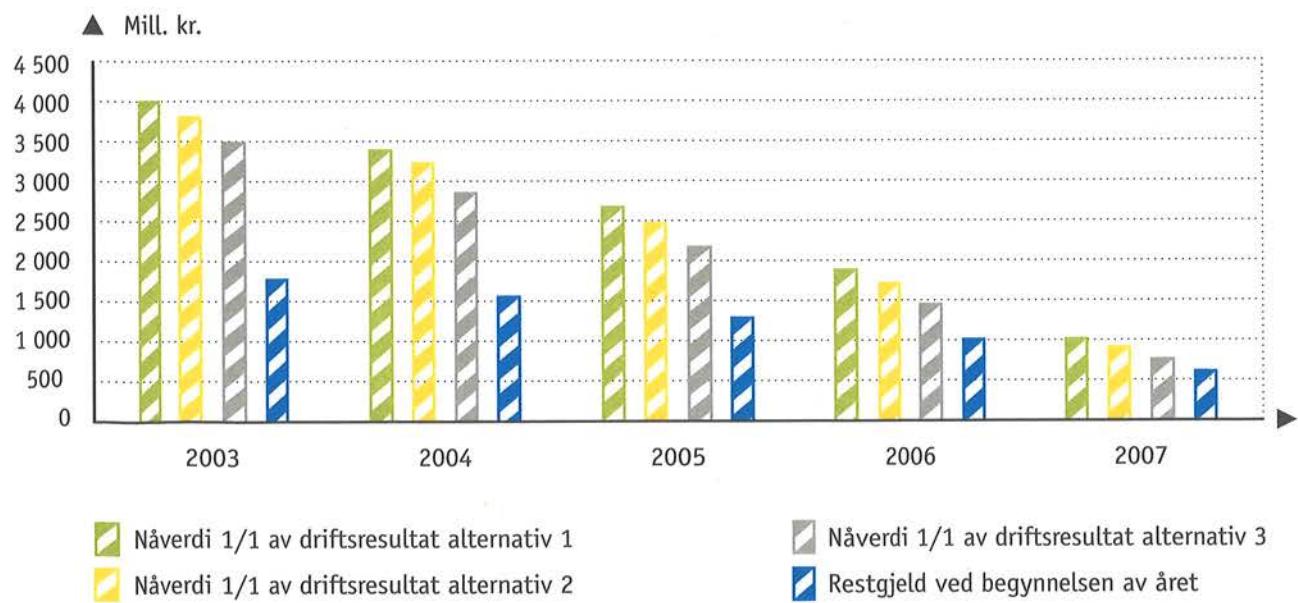
The development of the present value of budgeted road means through the toll collection period

The alternatives show that there must be a radical change in traffic development before the present value of operating profits become smaller than the budgeted pay-off plan.

Risk factors for Fjelljen AS and changes in the premises

Radical changes in environmental requirements, governmental traffic policy, price and supply of oil etc. are all factors that must be considered risks in the company's ability to serve its liabilities in the future.

The premises may be influenced by such matters as the general development in the economy, changes in the population in the region, car prices and the price of gasoline.

St. Olavsgt. 28 / 0166 Oslo / Tlf 22 98 40 00 / www.fjellinjen.no